

SANDNES
KOMMUNE

Migrahelse Sandnes Kommune

Helsetilbud til asylsøkere, flyktninger
og familiegjenforente

Andre versjon, 08.06.2023

INNHOOLD

.....	1
Ordinære helse- og omsorgstjenester	3
○ Fastlege	3
○ Tannhelsetjenester	3
○ Tolketjenester	3
Ytterligere helsetilbud	3
○ Avdeling bosetting og introduksjon (flykningtjenesten-Mestringsenheten)	3
○ Flykninghelsetjenesten (Helsestasjonstjenester).....	4
○ Avdeling rask psykisk helse og aktivitet (Mestringsenheten).....	4
Samarbeid mellom Helsestasjonstjenester og Mestringsenheten når det gjelder oppfølging av flyktninger som vurderes å være i behov av psykisk helse, rus eller avhengighets tilbud	5

Beskrivelse av helsetilbud til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente

Rapporten beskriver det samlede helsetilbudet. Målet med dokumentet er å sørge for oversikt over de ulike virksomhetenes ansvarsområder og god samhandling mellom virksomhetene i Sandnes kommune.

Fagfeltet migrasjon handler om kunnskap om hvordan migrasjonsprosesser og migrantbakgrunn kan påvirke helsetilstand og forekomst av sykdom, og tilgang til og kvalitet på helsetjenester.

ORDINÆRE HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

I Sandnes kommune mottar asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente ordinære helse- og omsorgstjenester. Samordningsenheten har ansvar for å kartlegge, vurdere og tildele helse- og omsorgstjenester i kommunen, med unntak av helse- og omsorgstjenester innen psykisk helse, rus og avhengighet for innbyggere over 18 år, som kartlegges, vurderes og tildeles av Mestringsenheten.

○ **FASTLEGE**

Alle asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente med personnummer får fastlege. Personer uten personnummer, med behov for legekonsultasjon, får dette via legevakt.

○ **TANNHELSETJENESTER**

Den offentlige tannhelsetjenesten registrerer alle under 20 år i offentlig tannhelsetjeneste. Alle flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som mottar helse- og omsorgstjenester som utløser rett til gratis tannhelsetjeneste, får informasjon om dette av virksomheten som gir hjelpen.

○ **TOLKETJENESTER**

Alt helsepersonell som skal kommunisere med flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente bruker tolketjenester i henhold til kommunens rammeavtaler, der det er behov for det.

YTTERLIGERE HELSETILBUD

Utover det ordinære helse- og omsorgstjeneste-tilbudet har asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente tilbud som er rettet direkte mot spesifikke helseutfordringer som knyttes til deres status som asylsøkere, flyktninger eller familiegjenforente. Denne gis fra flyktninghelsetjenesten (Helsestasjonstjenester) avdeling bosetting og introduksjon (Mestringsenheten) avdeling for rus og avhengighet (Mestringsenheten) og avdeling rask psykisk helse og aktivitet (Mestringsenheten).

○ **AVDELING BOSETTING OG INTRODUKSJON (FLYKTNINGTJENESTEN-MESTRINGSENHETEN)**

Avdeling bosetting og introduksjon følger opp ny-bosatte flyktninger i fem år etter bosetting og innhenter samtykkeerklæring i første bosettingsfase. Samtykkeerklæringen gir grunnlag for dele nødvendige helseopplysninger.

Avdeling bosetting og introduksjon gir etter behov bo-veiledning, økonomisk veiledning, familieveiledning, - inkludert veiledning om barnehage, skole og fritid. Det gis livsmestringskurs og annen veiledning slik at nybosatte skal få en trygg tilhørighet i kommunen. Avdelingen har også ansvar for å tilby introduksjonsprogrammet for flyktninger i målgruppen for dette.

Psykiatrisk sykepleier i avdeling bosetting og introduksjon gjennomfører helsesamtaler der konkrete behov er definert av helsesykepleier og eller integreringsveileder. Samtalene gjennomføres helst etter første møte med fastlege med søkelys på livsmestring, opplæring i helse og bruk av norske helsetjenester.

Hvis konkret og definerte behov for ytterligere helseoppfølging er kartlagt, etablerer avdeling bosetting og introduksjon kjerneteam rundt asylsøker, flyktning eller familiegjennforent. Fokuset er tett, tilrettelagt og helhetlig oppfølging. Psykiatrisk sykepleier deltar i kjerneteamet hvis behov. Avdeling bosetting og introduksjon samarbeider tett med Sandnes Læringscenter for å legge til rette for gjennomføring av introduksjonsprogram, på tross av helseutfordringer, etter tilretteleggingsmodellen. Tilretteleggingsmodellen innebærer at avdeling bosetting og introduksjon tidlig kartlegger og avdekker helseutfordringer som kan gi behov for tilrettelagt gjennomføring av introduksjonsprogrammet.

Avdeling bosetting og introduksjon drifter kurs i livsmestring og kvinnegruppe.

○ **FLYKTNINGHELSETJENESTEN (HELSESTASJONSTJENESTER)**

Helsesykepleiere gjennomfører kartlegging av helsestatus. Denne inkluderer forhold knyttet til somatisk helse, rus- og psykiske helseutfordringer, traumer, i tillegg til tuberkuloseundersøkelse, tilbud om blodprøvescreening, vaksinasjonsstatus og behov for henvisning knytta til ulike helseutfordringer.

Helsesykepleiere gir også informasjon om fastlegeordningen, taushetsplikt og helsesystemet i Norge. For barn i grunnskolealder gjennomføres egen, utvidet helsekartlegging.

Ved behov gir flyktninghelsetjenesten oppfølging og samarbeider med andre instanser. Integreringsveileder i avdeling bosetting og introduksjon kontaktes hvis behov for hjelp til å ta ut medisiner på apotek, når rekvisisjon for blodprøver og timeavtale for røntgen er klar, eller ved annen bekymring. Bestillingen fra flyktninghelsetjenesten til avdeling bosetting og introduksjon ved integreringsveileder skal være skriftlig slik at den kan skannes inn i fagprogrammet Visma flyktning. Helsesykepleiere og integreringsveileder opprettholder løpende dialog dersom det vurderes at flyktningen har behov mer oppfølging.

○ **AVDELING RASK PSYKISK HELSE OG AKTIVITET (MESTRINGSENHETEN)**

Avdeling rask psykisk helse og aktivitet bidrar med ca. 10% stillingsressurs inn mot flyktningarbeid knyttet til tidlig innsats ved psykisk helse, rus og avhengighetsutfordringer.

Dette gis per i dag i form av:

- Introduksjonskurs for flyktninger, månedlig på fast tidspunkt.
- Hensikten med kurset er å gi informasjon som kan bidra til forebygging av psykiske helseplager som følge av å ha blitt utsatt for traumatiske hendelser.
- Tilrettelagt kurs i selvhevdelse med tolk.
- Fast veiledning mellom transkulturelt senter, Helsestasjonstjenester og Mestringsenheten fire ganger per år.
- Veiledning til avdeling bosetting og introduksjon hver måned og kurs/opplæring knyttet til psykisk helse og rus og avhengighet.

SAMARBEID MELLOM HELSESTASJONSTJENESTER OG MESTRINGSENHETEN NÅR DET GJELDER OPPFØLGING AV FLYKTNINGER SOM VURDERES Å VÆRE I BEHOV AV PSYKISK HELSE, RUS ELLER AVHENGIGHETS TILBUD

Psykisk helse og avhengighetsutfordringer som er moderate til alvorlige, og som krever øyeblikkelig hjelp eller legevurdering, henvises til fastlege/legevakt/lege for vurdering, behandling og eventuell henvisning til spesialisthelsetjenesten, av flyktninghelsetjenesten.

Flyktninger, der flyktninghelsetjenesten kartlegger psykiske vansker eller avhengighet som ikke kommer inn under første avsnitt, men som må følges opp videre, skal meldes til fastlegen via PLO. Det skal også meldes til avdeling introduksjon og bosetting i Mestringsenheten via en triage modell som inneholder nødvendige helseopplysninger for å kunne følge opp videre. Dette gjøres på de ukentlige møtene mellom flyktninghelsetjenesten og avdeling bosetting og introduksjon. Meldingen skal være skriftlig slik at den kan skannes inn i Visma flyktning.

Flyktningen kan henvises til psykisk helse eller rus og avhengighet i Mestringsenheten hvis for eksempel:

- behovet for psykisk helse og avhengighetshjelp vedvarer over tid (3-6 måneder etter bosetting) og tiltak i bosetting og introduksjonsprogrammet viser seg å ikke være tilstrekkelig.
- om kurset om psykisk helsehjelp er gjennomført og ikke har gitt nok hjelp.

Det er viktig at det som er prøvd ut, beskrives i henvisningen, og hvilken psykisk helse eller avhengighetshjelp flyktningen trenger. Det er ønskelig at saker der en tenker å henvise til psykisk helse og avhengighet i Mestringsenheten, før henvisning, har drøftet med veileder fra avdeling rask psykisk helse som gir månedlig veiledning til ansatte i avdeling bosetting og introduksjon.